

Doç. Dr. PERVİN SOMER
Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

100 SORU-100 CEVAP
ROMA BORÇLAR HUKUKU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
KAYNAKÇA	1
1. Roma Hukukunun İsviçre-Türk Hukukuna etkisi ne şekilde olmuştur?	7
2. Roma Hukukunda hak ehliyetinin şartları nelerdir?.....	8
3. Fiil ehliyeti nedir? Fiil ehliyetini etkileyen unsurlar nelerdir?	9
4. Roma Hukukunda hak ehliyeti ile fiil ehliyeti arasındaki ilişki nedir?	11
5. Roma hukukunda kimlere vasi, kimlere kayyım atanır? Vasi atamasının amacı nedir?.....	12
6. Kimler vasi ve kayyım olabilir?	13
7. Roma Hukukunda vasi ve kayyım atanması usulü ne şekilde belirlenmiştir, aralarındaki farklar nelerdir?.....	13
8. Hukuki muamele nedir? Hukuki muamelenin unsurları nelerdir?	15
9. İrade hangi yollarla beyan edilebilir?.....	16
10. <i>Conditio</i> (şart) nedir, kaçta ayrılır?.....	17
11. Şart ve vade (<i>dies</i>) arasında ne fark vardır?	18

---

12. Hukuki muameleler kaçaya ayrılır?	18
13. İki taraflı hukuki muamelelerin özellikleri nelerdir, kaçaya ayrılır?	19
14. Muvazaa nedir? Roma Hukukunda muvazaaya nasıl sonuç bağlanmıştır?	20
15. Hukuki muamelelerin hükümsüzlük halleri nelerdir?	20
16. <i>Error</i> (hata) hangi durumda hukuki muamelenin geçerliliğini etkiler?	21
17. İrade ve beyan arasında kasti olmayan uygunsuzluk hallerinden hata ve hile arasında ne fark vardır?	22
18. <i>Dolus</i> (hile) ve <i>metus</i> (tehdit) hukuki muameleyi ne şekilde etkiler? Hukuki muamelede hile veya tehdidin varlığı halinde tanınan hukuki imkanlar nelerdir?	22
19. Roma Hukukunda <i>laesio enormis</i> (fahiş gabin) nasıl düzenlenmiştir? Hukuki muameleye etkisi nedir?	24
20. Roma Hukuku temsili düzenlemiş midir?	24
21. Roma Hukukunda <i>obligatio</i> kavramından ne anlaşılır? Borç kaynakları nelerdir?	25
22. Sözleşmeden ve haksız fiilden doğan borçların arasında ne fark vardır?	26
23. <i>Obligatio</i> -sorumluluk ilişkisinin ve sorumluluk kavramının tarihsel gelişimi kısaca nasıl özetlenebilir?	27
24. Aynı hak ve şahsi hak arasında hangi hususlarda fark vardır?	28
25. Borç ilişkisinin unsurları nelerdir?	29
26. <i>Obligatioes civiles</i> ve <i>obligatioes honorariae</i> arasında ne fark vardır?	29
27. Edimin taşınması gereken özellikler nelerdir?	30
28. <i>Obligatio naturalis</i> (eksik-tabii borç) nedir?	30
29. Borcun ifa edilmemesinin müeyyidesi nedir?	31

-
30. Sorumluluk nedir? Roma Hukukunda
“borçlunun sorumluluk esasları” nelerdir? 32
  31. *Casus fortuitus* (beklenmedik hal) ve *vis maior*
(mücbir sebep) arasında ne fark vardır? 35
  32. Parça (*species*) borcu-nevi (*genus*) borcu ve
sınırlı nevi borcu kavramları ne ifade eder? Bu
ayırımı bağlanan sonuç nedir?.....36
  33. *Obligatio alternativa* (Seçimlik borç) ve *Facultas
alternativa* (seçimlik yetki) arasında ne fark vardır? 38
  34. Seçimlik borçta seçim hakkı kime aittir?
İmkansızlık seçimlik borç ilişkisini ne şekilde etkiler?...39
  35. *Culpa* nedir ve derecelendirilmesi ne şekildedir? 40
  36. *Compensatio culparum* (müterafık/birlikte
kusur) nedir? Borçlunun sorumluluğunu ne
şekilde etkiler?.....43
  37. *Custodia* sorumluluğu nedir? Roma hukukunda
kimler *custodia*' dan sorumludur? 44
  38. Roma Hukukunda sözleşmeler kaç gruba ayrılır?
Her bir gruba giren temel sözleşmeler hangileridir? 45
  39. Roma Hukukunda sözleşme serbestisi
prensibinden bahsedilebilir mi?.....46
  40. *Stipulatio poenae* (cezaî şart) nedir, niçin
kararlaştırılır? 47
  41. *Stipulationun* şartları nelerdir? En önemli
uygulama alanı nedir? 48
  42. Iustinianus Hukukunda kefalete uygulanan
esaslar nelerdir?.....50
  43. Alacaklıya borcu ifa eden kefil borçluya rücu
edebilir mi? 51
  44. *Mutuum* (karz/tüketim ödöncü) sözleşmesi
hangi özelliklere sahiptir? 51
  45. *Mutuumda*, ödünç alanın sorumluluğu ne
şekilde belirlenmiştir, kendisine hangi davalar
açılabilecektir? 52
  46. *Mutuumda* faiz kararlaştırılabilir mi? 53

-
47. MS. 1 yüzyılın ikinci yarısında aile evlatlarına verilen para ödücü *SC Macedonianum* ile yasaklanmıştır. Bunun arkasında yatan sebep nedir? 54
48. *Commodatum* (ariyet/kullanma ödücü) sözleşmesinin özellikleri nelerdir? 55
49. *Commodatum*da tarafların yükümlülükleri ve açabilecekleri davalar nelerdir? 56
50. *Depositum* (vedia/emanet) sözleşmesinde tarafların sorumlulukları ne şekilde belirlenmiştir? 57
51. *Depositum irregulare* (düzensiz vedia) halleri nelerdir? 58
52. Rehin akti (*pignus*) ve rehin hakkı (*hypoteca*) arasında ne fark vardır? 58
53. Aynı akitler grubuna giren *pignus* (rehin) sözleşmesinde tarafların sorumlulukları nelerdir? Sözleşmeye ilişkin olarak hangi davalar açılabilir? 60
54. Rehni üçüncü kişi gösterebilir mi? Bu durumdan borçlunun bilgisinin olup olmaması onun durumunda bir değişiklik yaratır mı? 61
55. Borç ödenmediği takdirde alacaklı rehinli malın maliki olabilir mi? 62
56. Hangi mallar *emptio et venditio* (alım-satım) sözleşmesinin konusu olabilir? 63
57. Hasar nedir? *Emptio et venditio* sözleşmesinde hasar kime aittir? 63
58. Hukuki ayıp nedir? Roma Hukukunda satıcının hukuki ayıptan doğan sorumluluğu ne zaman başlar? 65
59. Satılan malın maddi ayıplı olması halinde alıcıya tanınan hukuki imkanlar nelerdir? Türk Borçlar Kanunundaki kurullarla karşılaştırınız.....66
60. *Arra* (pey akçesi) nedir? Hangi işlemlere sahiptir? 67
61. Roma Hukukunda alım satıma bağlı hangi ek anlaşmalara imkan tanınmıştır? 68

-
62. Roma hukukunda *locatio conductio* başlığı altında hangi hukuki ilişkiler toplanmıştır? Ortak özellikleri nelerdir? 69
63. *Locatio conductio rei* (kira) sözleşmesinde hasar kime aittir, sözleşmeyi nasıl etkiler? 70
64. Kiralanan malın satılması kira sözleşmesini sona erdirir mi? 70
65. Roma hukukunda alt kira mümkün müdür? Alt kira ilişkisi asıl kira sözleşmesini etkiler mi? 71
66. *Locatio conductio operis* (istisna/eser) sözleşmesinin özellikleri ve unsurları nelerdir? 72
67. *Locatio conductio operis*de hasar kime aittir? 73
68. *Locatio conductio operis* ve *locatio conductio operarum* (hizmet) arasında hangi farklar vardır? 74
69. Roma Hukukuna göre *locatio conductio operis* için malzeme kimin tarafından temin edilmelidir? Neden? 75
70. *Societas* (şirket) sözleşmesinin unsurları nelerdir? Ortakların sorumluluğu ne şekilde belirlenmiştir? 76
71. *Societas* sözleşmesini sona erdiren haller nelerdir? 77
72. Roma Hukukuna göre *mandatum* (vekalet) sözleşmesinin konusunu neler oluşturabilir? Vekilin sorumluluk derecesi nedir? 77
73. Hangi olguların gerçekleşmesi halinde *mandatum* sona erer? 78
74. Roma Hukukunda vekaletsiz iş görme müessesesi düzenlenmiş midir? 78
75. Tahkim anlaşması (*compromissum*) nedir? Anlaşmanın geçerli olması için hangi unsurların varlığı gerekir? 79
76. Klasik hukuk döneminde hangi *condictio* türleri vardır? Genel olarak bir *condictio* verilebilmesi için gerekli şartlar nelerdir? 79

---

77. <i>Condictio indebiti</i> hangi şartlarda verilir?	80
78. Sebepsiz zenginleşme halinde tanınan diğer hukuki imkanlar nelerdir?	80
79. <i>Contractus innominati</i> (isimsiz akitler) kaç gruba ayrılır, kapsamına neler girer?	81
80. Haksız fiil nedir, hangi unsurların varlığını gerektirir?	82
81. Hukuka uygunluk sebepleri Roma Hukukunda düzenlenmiş midir?	83
82. Mala verilen zararlar <i>lex Aquiliada</i> ne şekilde düzenlenmiştir?	83
83. <i>Praetorların</i> mala verilen zararlara ilişkin olarak getirdiği yenilik nedir?	84
84. <i>Lex Aquiliaya</i> göre zararın tazmin şekilleri nelerdir?	85
85. <i>Actio legis Aquiliae</i> nin özellikleri nelerdir?	85
86. <i>Actiones noxales</i> hangi durumda, kime karşı açılır?	86
87. <i>Furtum</i> (hırsızlık) Roma Hukukunda kaç ayrılmıştır?	86
88. <i>Iniurianın</i> kapsamına neler dahildir?	87
89. <i>Rapina</i> (gasp) halinde hangi dava açılabilir?	87
90. <i>Praetor</i> Hukukunun tanıdığı haksız fiiller nelerdir?	88
91. Borcu <i>ipso iure</i> sona erdiren olgular nelerdir?	88
92. <i>Ipso iure</i> ve <i>ope exceptionis</i> borcu sona ermesi arasında ne fark vardır?	89
93. İfanın geçerli yapılmış sayılabilmesi için hangi özellikleri taşıması gerekir?	89
94. <i>Mora</i> (temerrüt) için gerekli şartlar nelerdir?	91
95. Roma Hukukunda borçlunun ve alacaklının temerrüdüne bağlanan sonuçlar nelerdir?	91

-
96. Borçlu kararlaştırılan edim yerine başka bir edim vererek borcu sona erdirebilir mi? 92
97. *Compensatio* (takas) hangi koşullar altında borcu sona erdirir? 92
98. *Novatio* (tecdit/yenileme) borç ilişkisini nasıl etkiler? 93
99. Roma Hukukuna göre alacağın temliki ve borcun nakli mümkün müdür? 94
100. *Pactum de non petendo* (borcun istenmeyeceğine dair anlaşma) borcu ne şekilde sona erdirir? 95